



# NRA Kansallinen Kivääriyhdistys ry

SISÄASIAINMINISTERIÖ

sivu 1/6

14. 09. 2012

NRA Kansallinen Kivääriyhdistys ry  
PL 419  
00151 HELSINKI

INRIKESMINISTERIET

LAUSUNTO  
29.08.2012

Sisäasiainministeriö  
poliisiosasto

**AIHE** Lausunto koskien ampumaratoja koskevaa lainsäädäntöä, ilma- ja jousiaseita koskevan lainsäädännön valmistelua ja aseiden säilyttämistä koskevan lainsäädännön uudistamista

NRA Kansallinen Kivääriyhdistys ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto valmisteilla olevasta asiakokonaisuudesta.

Yleistä

Lähtökohtaisesti toimialaministerin olisi tullut työryhmän asettamispäätöstä tehdessään esittää ensin korjattavaksi edellisen hallituksen aikana hyväksytyt ja 13.06.2011 voimaan tulleet ampuma-aselain muutokset. Poliisihallitus on ilmeisesti arvioinut väärin lupahallinnon resurssit ja ammattitaidon jättäessään esitysten ja muutosvaatimusten ulkopuolelle ampuma-aselain selkeiden virheiden korjaamisen; näitä asioita ovat lääkärin ilmoitusvelvollisuus, aseluvan haltijan haastattelut ja omaehtoinen lupahallinnon toimien laillisuusvalvonta. Perusoikeustarkastelu kansalaisiin kohdistuvien toimenpiteiden osalta ei ole myöskään ollut lakitekstin laatineen virkamieskunnan vahvimpia puolia.

Ampumaratoja koskevan lainsäädännön ajanmukaistaminen on ollut edellisen hallituksen sisäasiainministeri Anne Holmlundin ja hallintovaliokunnan puheenjohtaja Antti Rantakankaan poliittinen lupaus edellä mainituissa tehtävissä valittuina. Tarve lainsäädännön uudistamiseen on todellinen, mutta sisäasiainministeriö on väärä ministeriö valmistelevaan ampumaratalainsäädännön ajanmukaistamista.

Näemme virheeksi sen, että jälleen kerran ilman riittäviä selvityksiä poliisille säilytettäisiin valvonta- ja lupahallintotehtäviä, mitkä ovat ylivertaisia poliisin koulutukseen ja resursseihin nähden. Onko valmistelussa lainkaan huomioitu poliisin ja lupahallinnon olennaisesti vähenevät resurssit? Voidaan myös todeta, että ampumaratojen perustaminen ja sääntely ovat ensi sijassa maankäytöllinen kysymys eikä aseiden hallintaa ja valvontaa koskeva lainsäädäntöasia.



Lupaus aserekisterin ajanmukaistamisesta on myös odottanut toteutumistaan 1990-luvun puolivälistä lähtien ja edelleenkin aserekisterin ajan tasalle saattaminen on tärkeys järjestyksessä numero yksi. Näyttöä kehittämistyöstä ei ole. Poliisin Patja-rekisteriä ei voida pitää missään mielessä ajantasaisena ja tosiasioihin perustuvana erityisesti, kun on kyseessä aseisiin kohdistuneet anastusrikokset.

Aseiden säilytysturvallisuus on kaikkien etu, mutta ilman todellista tutkimusta asekaappien ja erityisen vahvojen turvakaappien anastusrikoksia estävästä vaikutuksesta mahdollisesti tehtävät esitykset ovat vailla perusteita.

Ampumaratalainsäädännön kehittämisen perusteista

Yksityisellä maa-alueella sijaitseva ampumarata, kun sen käyttö on vähäistä tai jatkuvaa, koskee toimivalta-asiana lähinnä rakennus- ja kaavaviranomaisia. Myös ampumarata, joka sijaitsee kunnan tai valtion mailla, on maakuntakaavojen ja yleensä kaavoituksen kannalta sellainen kohde, ettei ratatoimintaa voida harjoittaa ainoastaan yhden viranomaisen luvalla. Nyt tulisi lainsäädäntötyössä huomioida jo olemassa olevien ratojen säilyttäminen ja uusien ratojen perustaminen, eikä käsitellä lainkaan poliisin osuutta valvonta- ja lupaviranomaisena, sillä maan käytön sääntely ei sille kuulu.

Ampumaratalainsäädännön säätämisen tärkein päämäärä on luoda valtakunnallisesti kattava, nykyajan vaatimukset täyttävä ampumaratojen verkosto käyttäjien tarpeita varten. Ampumaratojen luvanvaraistaminen on keskeinen keino valtakunnallisen ampumarataverkoston luomiseen. Edellä mainittu päämäärä huomioon ottaen ampumaratojen perustamisen lupaedellytysten täytyy perustua mainitun päämäärän toteuttamiseen sellaisenaan. Myös valvonnan keskeisenä tehtävänä pitää olla ampumaratojen perustaminen sekä käytön turvaaminen ja edistäminen.

Aluehallintovirasto on soveliaain viranomainen päättämään valtakunnallisen ampumarataverkoston luvista alueellaan. Aluehallintoviranomaiselle kuuluu myös olemassa olevan ampumarataverkoston viranomaisvalvonta lupien myöntämisestä vastaavasta viranomaisesta riippumattomasti. Lupaviranomainen ei itse valvo lupien toteutumista.

Ampumaratojen perustamisen kustannuksista ja muusta luonteesta johtuen ampumaratojen perustamisluvat myönnetään yleensä toistaiseksi voimassa olevina. Erityisperusteella luvat myönnetään määräajaksi. Lähtökohtaisesti lupien myöntäminen on oikeusharkintaista hallintotoimintaa; kun säädetyt, tarkkarajaiset lupaedellytykset täyttyvät, perustamis- ja käyttöluva on myönnettävä.

Ampumaradat jaetaan kahteen käyttöluokkaan:

- 1) Ampumaurheilukeskukset ja kaupalliset ampumaradat
  - Molemmissa ratatyypeissä on merkityt vastuuhenkilöt.
  - Ampumaradan ollessa käytössä, ratatoimintaa valvoo vähintään yksi kelpoisuusvaatimukset täyttävä henkilö.
  - Kaikki radalla tapahtuva toiminta on valvottua.
  - Nimetyllä vastuuhenkilöllä on oltava kaksi nimettyä varahenkilöä.

- Lupaehtojen lisäksi käyttöturvallisuutta valvoo ampumaratahenkilöstö, AVI, TUKES ja ELY-keskus, kukin toimivaltansa osalta.
- Ampumaratakeskuksille on tehtävä varaus maakuntakaavaan. Riittävän pitkän siirtymäajan kuluessa (vähintään 5 v.) ampumaratakeskusten luvat myönnetään kuitenkin ilman maakuntakaavamerkintää uuden ampumaratalain voimaantultua. Sama koskee jo käytössä olevien ampumaratojen asemaa uuden lain voimaan tultua. Maakuntakaavamerkintää eivät vaadi sisäradat ja ampumapaikat.
- Ainoastaan puolustusvoimien käytössä olevia ratoja ei koske ampumaratalainsäädäntö. Niistä säädetään erikseen.
- Maankäytöstä pitää tehdä teollisuuslaitosten perustamisen tapaan suunnitelma ja riskianalyysit alueen saastumisen ja puhdistuksen suhteen.
- Ampumaratamelun suhteen tulee noudattaa samoja määräyksiä kuin lentomelun suhteen.
- Ampumaratakeskusten perustamisen ympäristövaikutusten arvioinnissa sovelletaan rajoitettua menettelyä, jossa otetaan huomioon suoraan rakenteelliset ja tekniset ympäristövaikutusten torjuntakeinot, joilla jo sinänsä suojataan haittavaikutuksilta.

## 2) Ampumapaikka

- Yksityisellä tai kunnan maalla.
- Yrityksen henkilökunnan virkistystoimintaan esim. rakennuksessa.
- Käyttöturvallisuuden omavalvonta.
- Ilmoitus AVI:lle tai ELY-keskukselle, jos toiminta jatkuu.
- Yksityisen ampumapaikan tulee täyttää rakennus- ja maankäyttölain vaatimukset.
- Yksityinen ampumapaikka ei voi olla yksityiskohtaisen, voimassa olevan kaavan vastainen.
- Muutoin yksityisen ampumapaikan on oltava tarkoitukseen soveltuva ja täyttää mm. turvallisuus- ja suojavaatimukset.
- Yksityisellä ampumapaikalla harjoitettavasta ampumatoiminnasta ei saa olla maaperää saastuttavia ympäristövaikutuksia.
- Ulkona sijaitseviin ampumapaikkoihin sovelletaan metsästyslaissa säädettyjä turvaetäisyyksiä.
- Sisätiloissa olevaan ampumapaikkaan sovelletaan toimenpide- ja rakennuslupaa koskevia lain määräyksiä.

Mikäli asiassa viitataan mahdollisesti poronhoitoon, ei ampumaratatoiminta saa tietystikään vaarantaa kenenkään elinkeinoa tai turvallisuutta muutoinkaan. Saamelaiskäräjien erikseen mainitseminen lakitekstissä vaikuttaisi tarkoitushakuiselta ja loukkaisi selkeästi Lappalaisten ja muiden alueella asuvien maanomistajien yhdenvertaisuutta.

## Ampuma-aseiden säilyttäminen

NRA Kansallinen Kivääriyhdistys ry pitää nykyisen ampuma-aselain säännöksiä yleensä tarkoituksenmukaisina mutta tulkinnallisina. Aseluvan haltijalla on ampumaselain velvoittamana pidettävä aseistaan ja ampumatarvikkeistaan sellaista huolta,

etteivät ne joudu asiattomien käsiin.

Poliisin omaksuma käsitys säilyttämisestä ja kantamisesta on vaikuttanut myös käräjäoikeuksien tulkintoihin ja päätöksiin laista siten, että esimerkiksi metsästys- tai ampumatapahtumaan menevä henkilö ei voisi kuljettaa aseita ja patruunoita ajoneuvossa, jossa ohjaamo ja tavaratila ovat yhtenäistä tilaa. Asia koskee erityisesti maastohenkilöautoja ja pakettiautoja. Tällainen lainsäädännön tila ja lain sanamuodon tulkinta ei ole hyväksyttävä.

Aseluvan haltijan ollessa omassa kodissaan tai muussa aseiden säilytyspaikaksi ilmoittamassaan paikassa on kyseessä aseiden käyttöön ja kantamiseen liittyvä tilanne. Tätä ei voida tulkita aseiden säilyttämiseksi. Säilyttämistä koskeva pykälä on täsmennettävä niin tarkkarajaiseksi, ettei minkäänlaista viranomaisarkintaa voida enää esittää. Hyväksyttävä aseiden käyttö ei ole säilyttämistä. Pakollinen, keskitetty aseiden säilyttäminen toisen hallinnassa ei ole hyväksyttävää omaisuuden suoja koskevien perusoikeusvaatimusten kannalta.

Tietoomme on tullut, että viranomaisen tulkitsee patruunat virheellisesti massaräjähdyks- vaaralliseksi materiaaliksi. Käsitys siitä, että patruunat aktivoisivat kansalaisia anastus- rikoksiin ilman mahdollisuutta anastaa patruunalle sopivaa asetta, on myös tyypillinen "mutu-menetelmään" verrattava tosiasioiden vastainen viranomaiskäsitys. Patruunat eivät aiheuta säilytysturvallisuuden kannalta minkäänlaista ongelmaa.

NRA ry katsoo, että suunnitelmat aseiden säilytysturvallisuuden nostamisesta asekaappien turvallisuustason tai painoluokan nostamisella on pelkästään ampumaharrastus- ja metsästystoiminnan vaikeuttamista. Asekeräilijöitä koskevat määräykset ja heidän osaltaan tarkastetut tilat ovat osoittautuneet erittäin toimiviksi ja minkäänlaista ongelmaa ei ole havaittu. Paraskaan lukitus tai turvakaapin olemassaolo ei pysty poistamaan inhimillisen tekijän vaikutusta eli sitä, että perheenjäsen tai perheenjäsenen epäluotettava ystävä pääsee tunkeutumaan säilytyskaappiin (tapaus Hyvinkää 2012).

NRA ry esittää, että aseiden säilytysturvallisuuden vaarantumatta aseluvan haltija voi siirtää aseensa ja ampumatarvikkeensa väliaikaisesti sellaisiin turvallisiin säilytystiloihin, kuten esim. aseliikkeen säilytystiloihin tai rekisteröidyn asekeräilijän tarkastettuihin tiloihin. Väliaikainen aseiden säilyttäminen muussa kuin ilmoitetussa osoitteessa tulee kyseeseen esimerkiksi pitkän ulkomaankomennuksen, asunnon remontoinnin tai avioeroon liittyvien tilanteiden yhteydessä.

#### Ilma-aseet

NRA Kansallinen Kivääriyhdistys ry pitää ilma-aseiden luvanvaraistamista tarpeettomana toimenpiteenä.

Suomessa on yleistä järjestystä ja turvallisuutta käsittävä lainsäädäntö tarkoin rajannut ihmisten vahingoittamiseen soveltuvat välineet ja niiden kantamisen yleisellä paikalla, joten järjestyslaki antaa järjestystä valvovalle henkilölle mahdollisuuden ottaa tilapäisesti haltuun vaaralliseksi katsomansa esineet.

Suomessa on käytössä miljoonia ilma-aseita ja erilaisia näköisaseita, jotka ampuvat

välineitä ja käydä esim. ruokailemassa puukko ja kirves työliiveissään, millä tavoin poliisiin tulisi tiedottaa kansalaisia, jotta mahdollisilta pelkotiloilta välttyttäisiin tulevaisuudessa.

Laukaus tai asetta muistuttavan esineen kantaminen verhottuna ei saa olla peruste mittaville poliisioperaatioille, jolloin henkisesti häiriintyneet henkilöt käyttävät tilannetta hyväkseen. Näköisaseiden esittely ilman todellista uhkaa on ongelma, mihin on puututtava järjestyslain suomin keinoin. Poliisipartion tehtävä on hoitaa asia.

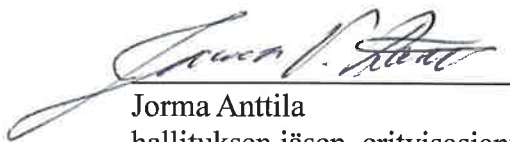
Poliisiin tulee ymmärtää kielteisen julkisuuden merkitys. 13.06.2011 voimaan astuneen ampuma-aselain tärkein peruste oli toimialaministeri Holmlundin mukaan se, että aselupakäytäntöjen yhtenäistämisohteita tai muita ohjeita ei enää tarvittaisi. Joka kerta, kun poliisi toimii lainvastaisen ohjeen mukaisesti, niin hän rikkoo lakia. Asiasta tieto kulkee sosiaalisen median kautta kaikille niille kansalaisille, joita asia koskee. Asia tulee jatkuvasti esille lupaperuutusten yhteydessä. Asiaan on saatava korjaus. Poliisihallituksen toimivalta antaa kansalaisia koskevia ohjeita yksittäisten lupa-asoiden käsittelyä varten on lainsäädäntövallan delegointia koskeva perustuslakikysymys, joka on selvitettävä viipymättä: onko Poliisihallitus antamallaan ohjeella ottanut eduskunnalle kuuluvaa valtaa itselleen.

NRA Kansallinen Kivääriyhdistys ry

Helsingissä 29.08.2012



Runo K. Kurko  
puheenjohtaja



Jorma Anttila  
hallituksen jäsen, erityisasiantuntija